Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2023/2052(INI)

24.10.2023

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με την κατάσταση στη Συρία
(2023/2052(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Nathalie Loiseau

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ 3

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με την κατάσταση στη Συρία
(2023/2052(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 118 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A9-0000/2023),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαδικασίες της Γενεύης και της Αστάνα απέτυχαν, δεδομένης της συνεχιζόμενης άρνησης του συριακού καθεστώτος να διαπραγματευθεί σοβαρά μια πολιτική λύση με την αντιπολίτευση·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από το 2011, μισό εκατομμύριο Σύριοι έχουν χάσει τη ζωή τους και 14 εκατομμύρια έχουν εκτοπιστεί λόγω βίαιων ενεργειών ένοπλων και τρομοκρατικών ομάδων, αλλά κυρίως λόγω της σκληρής καταστολής από το συριακό καθεστώς με τη βοήθεια των συμμάχων του κατά του ίδιου του λαού του· λαμβάνοντας υπόψη ότι η καταστολή αυτή περιλαμβάνει την επανειλημμένη χρήση χημικών όπλων, εμπρηστικών βομβών, βομβών τύπου «βαρελιού», πυραύλων και συμβατικών εναέριων βομβαρδισμών κατά αμάχων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τουλάχιστον 150 000 Σύριοι αναφέρονται ως αγνοούμενοι στο συγκεντρωτικό σύστημα του καθεστώτος και ότι οι οικογένειες εξακολουθούν να μην έχουν ενημερωθεί για την τύχη των συγγενών τους·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυταρχικοί ξένοι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων της Ρωσίας, της ομάδας Wagner, της Χεζμπολάχ και του Ιράν, έχουν διαδραματίσει καταστροφικό ρόλο για τη χώρα από το 2011, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το συριακό καθεστώς δεν ελέγχει ολόκληρη την εθνική επικράτεια και μπορεί να συνεχίσει μόνο με την υποστήριξη αυτών των ξένων παραγόντων·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τουρκία επιδίδεται τακτικά σε ένοπλες ενέργειες μεγάλης κλίμακας στο έδαφος της Συρίας·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ISIS έχει διαπράξει εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, συμπεριλαμβανομένης της γενοκτονίας, στα εδάφη που βρίσκονταν προσωρινά υπό τον έλεγχό του πριν από τη δράση του διεθνούς συνασπισμού·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα περιουσιακά στοιχεία 289 ατόμων και 70 οντοτήτων που εμπλέκονται άμεσα στην καταστολή του πληθυσμού υπόκεινται σε ευρωπαϊκές κυρώσεις·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης παρεμπόδισης της Ρωσίας στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, διατηρείται ανοικτό μόνο ένα σημείο διέλευσης μεταξύ της Τουρκίας και των περιοχών που δεν ελέγχονται από το καθεστώς για την παροχή διεθνούς ανθρωπιστικής βοήθειας·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετές χώρες της περιοχής έχουν ξεκινήσει διαδικασία εξομάλυνσης των σχέσεών τους με το συριακό καθεστώς, με αποτέλεσμα την επανένταξη της Συρίας στον Αραβικό Σύνδεσμο·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας προς τους πληγέντες από τη σύγκρουση από το 2011, με 30 δισεκατομμύρια EUR· λαμβάνοντας υπόψη ότι η βοήθεια που υποσχέθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση στη διάσκεψη των Βρυξελλών τον Ιούνιο του 2023 ανέρχεται σε 3,8 δισεκατομμύρια ευρώ επί συνόλου 5,6 δισεκατομμυρίων ευρώ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη παρείχαν βοήθεια έκτακτης ανάγκης μετά τον σεισμό στη Συρία και, στις 23 Φεβρουαρίου 2023, η Ένωση αποφάσισε προσωρινή εξαίρεση για ανθρωπιστικούς λόγους από τις κυρώσεις για να διευκολύνει την παροχή βοήθειας στα θύματα·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το συριακό κράτος δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις βασικές ανάγκες του πληθυσμού, ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι εξαιρετικά επισφαλής και ότι η Συρία έχει μετατραπεί σε ναρκοκράτος·

1. συστήνει στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στην πολιτική τους για τη Συρία:

Πολιτική διαδικασία

α) να υπενθυμίσουν τη στήριξη της Ένωσης στις δημοκρατικές προσδοκίες της Συρίας που εξακολουθούν να υφίστανται στη χώρα, παρά την πλήρη καταστολή από το καθεστώς μετά τις ειρηνικές διαδηλώσεις του 2011, με την αποφασιστική στρατιωτική και οικονομική βοήθεια από το Ιράν και τη Ρωσία για τη συνέχιση της εξουσίας της φατρίας Άσαντ·

β) να τονίσουν την ιδιαίτερη ευθύνη του καθεστώτος για τον θάνατο μισού εκατομμυρίου αμάχων, την καταστροφή της χώρας, τον εκτοπισμό της πλειονότητας του πληθυσμού, τα βασανιστήρια και την εξαφάνιση 150 000 ατόμων στο συγκεντρωτικό σύστημα, τη χρήση χημικών όπλων κατά αμάχων και τη συστηματική καταστροφή κάθε ειρηνικής αντιπολίτευσης·

γ) να αντιταχθούν σε οποιαδήποτε εξομάλυνση με το καθεστώς Assad χωρίς βαθιές και επαληθεύσιμες εξελίξεις στην εφαρμογή της απόφασης 2254 (2015) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένης της αποφυλάκισης των πολιτικών κρατουμένων, της ενημέρωσης των οικογενειών των θυμάτων σχετικά με την τύχη των εξαφανισμένων και της παύσης τυχόν επιθέσεων και εμποδίων στην ανθρωπιστική βοήθεια·

δ) να τονίσουν ότι, παρά την κυρίαρχη απόφαση ορισμένων αραβικών κρατών να δεχθούν εκ νέου τη Συρία στον Αραβικό Σύνδεσμο, το συριακό καθεστώς δεν παρέχει καμία ένδειξη ότι επιθυμεί να καταπολεμήσει τη διακίνηση ναρκωτικών που προέρχονται από τη χώρα και επηρεάζουν ολόκληρη την περιοχή· να καταδικάσουν τον έλεγχο της οικογένειας Assad και των συμμάχων της, συμπεριλαμβανομένης της Χεζμπολάχ, επί των ναρκωτικών του Captagon, το εμπόριο των οποίων εκτιμάται σε 57 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ· να σημειώσουν ότι ο αδελφός του Bashar Al-

Assad διοικεί τη στρατιωτική μονάδα που είναι υπεύθυνη για τη διευκόλυνση της παραγωγής τους·

ε) να τονίσουν ότι η καταστολή, η αμέλεια και η διαφθορά του καθεστώτος αποτελούν τις αιτίες της οικονομικής κατάστασης και όχι οι στοχευμένες ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά προσώπων και οντοτήτων που εμπλέκονται στην καταστολή·

στ) να παράσχουν ταχέως στις αξιόπιστες διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις ισχυρές, εκτεταμένες και σαφείς εξαιρέσεις· να εναρμονίσουν, στο μέτρο του δυνατού, την ερμηνεία από τα κράτη μέλη του κανονισμού σχετικά με περιοριστικά μέτρα στη Συρία και να εφαρμόσουν σε αυτήν την απόφαση 2664 (2022) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια·

ζ) να χαιρετίσουν το θάρρος των διαδηλωτών στις πόλεις Souweida και Deraa, οι οποίοι διαδηλώνουν και πάλι ειρηνικά εναντίον του καθεστώτος Assad από τον Αύγουστο του 2023·

Ασφάλεια

η) να εκφράσουν τη λύπη τους για τη συνεχιζόμενη παρουσία εκατοντάδων ιρανικών και ρωσικών βάσεων και παραστρατιωτικών ομάδων στο έδαφος της Συρίας· να εκφράσουν την ανησυχία τους για την οικονομική εκμετάλλευση της χώρας από επιθετικές ξένες δυνάμεις·

θ) να καταδικάσουν τις επιθέσεις των τουρκικών δυνάμεων και την κατοχή συριακών εδαφών στο βόρειο τμήμα της χώρας· να εκφράσουν τη βαθιά τους ανησυχία για τη συνεχιζόμενη ριζοσπαστική ισλαμιστική αντιπολίτευση στην επαρχία Idlib· να στηρίξουν τη συνέχιση του διεθνούς συνασπισμού κατά του Ισλαμικού Κράτους, το οποίο παραμένει ενεργό στη Συρία παρά τις σημαντικές ήττες·

ι) να τονίσουν τον ρόλο των Συριακών Δημοκρατικών Δυνάμεων στον αγώνα κατά του Ντάες·

ια) να παροτρύνουν τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τον επαναπατρισμό των υπηκόων τους που βρίσκονται στα στρατόπεδα τζιχαντιστών κρατουμένων του Al-Hol και του Roj και να τους δικάσουν για τα εγκλήματά τους·

ιβ) να εντείνουν τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της ρωσικής παραπληροφόρησης σχετικά με τη Συρία, μεταξύ άλλων στα αραβικά·

Καταπολέμηση της ατιμωρησίας

ιγ) να τονίσουν ότι η καταπολέμηση της ατιμωρησίας στη Συρία αποτελεί ηθική και πολιτική επιταγή για την Ευρώπη· να επικροτήσουν τη δικαστική πρόοδο της γαλλογερμανικής κοινής ομάδας έρευνας για τα 11 000 σώματα θυμάτων βασανιστηρίων που προσδιορίζονται στην έκθεση César, την αναστολή της συμμετοχής της Συρίας στον Διεθνή Οργανισμό για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων και την πρόοδο που σημειώθηκε στη Γερμανία, τη Γαλλία και τη Σουηδία όσον αφορά την προσαγωγή Σύρων εγκληματιών στη δικαιοσύνη·

ιδ) να ζητήσουν την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ όλων των κρατών μελών σχετικά με εγκληματίες πολέμου των οποίων η αίτηση ασύλου απορρίπτεται σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο στ) της σύμβασης περί του καθεστώτος των προσφύγων·

ιε) να ζητήσουν την από κοινού χρήση εμπειρογνωμόνων και διερμηνέων μεταξύ των δικαστικών και αστυνομικών αρχών, με διορισμό εισαγγελέα σε κάθε κράτος για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας· να ζητήσουν να χορηγούνται ευρωπαϊκές υποτροφίες ειδικά στους Σύριους που αναζητούν νομική κατάρτιση·

ιστ) να καλέσουν τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα ευρωπαϊκό ταμείο για τα θύματα εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας στη Συρία, αναπτύσσοντας ένα νομικό πλαίσιο που θα επιτρέπει τη μεταφορά στις οικογένειες των θυμάτων δεσμευμένων κεφαλαίων που συνδέονται με τα παρανόμως κτηθέντα του συριακού καθεστώτος·

ιζ) να εκφράσουν ικανοποίηση για την έγκριση του ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 29ης Ιουνίου 2023, για τη σύσταση θεσμικού οργάνου για τους αγνοούμενους στη Συρία, και για τη συνεχιζόμενη χρηματοδότηση του Διεθνούς, Ανεξάρτητου και Αμερικανού Μηχανισμού για τη στήριξη της έρευνας σχετικά με τα σοβαρότερα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στη Συρία από το 2011·

Ανθρωπιστική βοήθεια και πρόσφυγες

ιη) να καλέσουν τη διεθνή κοινότητα, στη διάσκεψη των Βρυξελλών του 2024, να αυξήσει επειγόντως την ανθρωπιστική της βοήθεια στους 15,3 εκατομμύρια Σύριους που εξαρτώνται από αυτήν σε καθημερινή βάση· να επιμείνουν στην πρόσβαση σε καθαρό νερό, εκπαίδευση και μακροπρόθεσμη δημοσιονομική στήριξη προσαρμοσμένη στις ανάγκες των γυναικών· να υπενθυμίσουν ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος συνεισφέρων εν προκειμένω· να επικροτήσουν τις συνεχιζόμενες προσπάθειες του Λιβάνου, της Ιορδανίας, της Τουρκίας και του Ιράκ για τη φιλοξενία 6 εκατομμυρίων προσφύγων σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες·

ιθ) να καταδικάσουν τις συστηματικές απόπειρες του συριακού καθεστώτος να εκτρέψει τη διεθνή ανθρωπιστική βοήθεια και τη μεταφορά της σε παραστρατιωτικές ομάδες, καθώς και τη χειραγώγηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών από το συριακό καθεστώς με στόχο την προσέλκυση του μεγαλύτερου μέρους της βοήθειας στα εδάφη που βρίσκονται υπό τον έλεγχό του·

κ) να καταδικάσουν απερίφραστα τα αναρίθμητα βέτο της Ρωσίας κατά της παροχής βοήθειας στον πληθυσμό του Βορρά· να καταγγείλουν εκ νέου τις προσπάθειές της για αμαύρωση της εικόνας των «Λευκών Κρανών»·

κα) να υπενθυμίσουν ότι η Συρία δεν μπορεί να θεωρηθεί, εν όλω ή εν μέρει, ασφαλής χώρα για την επιστροφή των προσφύγων της που βρίσκονται στην Ευρώπη, οι οποίοι διέφυγαν από τα εγκλήματα του καθεστώτος και διατρέχουν κίνδυνο βασανιστηρίων και βίαιων εξαφανίσεων εάν επιστρέψουν στη Συρία·

2. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα σύσταση στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για

θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, και να φροντίσει για τη μετάφραση και δημοσίευσή της στα αραβικά.